

Politični pregled.

Državni zbor. — Dne 1. junija se je zopet sešel državni zbor, a do koristnega dela ni mogel priti. Vlada mu je predložila mnogo važnih predlog in poskusila doseči njih rešitev, toda Nemci so se z vso brezobzirnostjo uprli nasvetu, na se za rešitev budgetnega provizorija, za predloge o odpravi časniškega kolka, o odpravi mitnic in o znižanju prepisnih pristojbin pri kmetiskih posestvih, ter povrh še uprizarjali največje škandale, prav take, kakor zadnje dni Badenijevega vladanja. Na interpelacijo radi razpusta graškega obč. sveta vlada ni odgovorila. Obširneje govorimo o pomenu toh dogodov v uvodnem članku.

Medklici v državnem zboru. — O jedni zadnjih sej poslanske zbornice je nemška surovina z imenom Glöckner bleknila bedasti medklic, da se vojnemu ministru mehčajo možgani. Vlada je radi tega posredovala pri predsedništvu in to je res odredilo, da se medklici več ne vsprejemajo niti v stenografični zapisnik niti v Reichsrahts-Correspondenz, iz katere jemljejo časniki svoja poročila. Po veljavnem pravilniku je predsedstvo pač opravičeno to odrediti in predsednik Fuchs je imel popolnoma prav, ko je rekel, da je pravi škandal, kake medklice delajo poslanci, namreč nemški poslanci, a vzlic temu je rečena odredba smešna in brez pravega pomena. Smešna je zategadelj, ker je vsled nje popačen govor dotičnih govornikov, saj medklici so epigrami, na katere skoro vsak poslanec odgovarja. Zdaj bodo pa čitatelji pač brali poslancev odgovor, ne pa medklica. Tako postopanje je pač vse prej kakor pametno. Brezpomembo je pa zategadelj, ker poslanci lahko sami zapisujejo medklice in jih dajejo časnikom, kateri jih smejo obelodanjati vzlic temu da niso zabeleženi v stenografičnem zapisniku.

Desnica razpada. — Trdne parlamentarne večine že davno ni več, a kaže se, da se tudi formelno ločijo neki elementi od nje. V nemški katoliški ljudski stranki so že lani nastali razpori, ki so se le za silo premostili, a so se potem še večkrat in zdaj zopet pojavili. Dipaulijevi pristaši hočejo na vsak način izstopiti iz desnice in groze, da izstopijo tudi iz kluba, ako se ta ne loči od slovanskih strank. Zveza mej nemško kat. ljudsko stranko je že sedaj jako rahla, a tudi druge stranke niso s položajem nič več zadovoljne in prav lahko se zgodi, da gre desnica vsaksebi.

Novi sladkorni davek. — Vlada je predložila poslanski zbornici načrt zakona, s katerim se uvaja novi davek na prodajo sladkorja in sladkornih izdelkov. Davek bo znašal 6 gld. od meterskega stota sladkorja, kakor tudi od kandidatov, čokolade in likerja, ki se uvaža iz Ogerske ali iz inozemstva, in sicer od prvih vrst tedaj, ako se uvaža v količini nad 100 kg, pri likerju pa že ako se ga uvaža nad jeden liter. Zakon stopi v veljavo s 1. avgustom in se bodo isti dan v prometu nahajajoče se količine sladkornih izdelkov, ako znašajo nad 10 gld., naknadno obdačile. Vlada računa, da jej bode ta novi davek nesel čistega dohodka 15 milijonov. S tem, skrajno krivičnim davkom se že obstoječi davek na konsum sladkornih izdelkov poviša od 13 na 19 gld. kar bodo seveda revnejši sloji ljudstva jako težko občutili.

Ogerska. — Med Madjari in papeževim nuncijem je nastal konflikt, ki utegne provzročiti ministru zunanjih del veliko sitnostij. Vzrok temu je, ker papež zagrebškega kanonika Krapca ni hotel imenovati pomožnim škofom, ker je Madjarom, in da je imenoval djakovarskega kanonika Voršaka pomožnim škofom v Djakovaru, ne da bi bil prej ogersko vlado vprašala za dovoljenje. Madjari uvidevajo, da nimajo upanja na zmago, zato se tolažijo s tem, da škof Voršak s tem imenovanjem ni dobil pravice postati naslednik škofa Strossmayerja in da to tudi ne postane.

Srbija. — Kakor je bilo pričakovati tako se je zgodilo. Razkralj Milan je zmagal na celi črti pri zadnjih volitvah v

skupščino. Izvoljenih je 112 libeliralcev, 62 naprednjakov, 19 neodvisnih in 1 opozicijonalec. Liberalci, naprednjaki in tudi neodvisni so vladna stranka. Izvoljenih je torej 193 vladnih privržencev. Cela srbska skupščina šteje 258 poslancev. Ker jih 64 izmej teh imenuje kralj, bo imela opozicija enega celega zastopnika v skupščini. Opozicijska radikalna stranka je zadnje dni izdala do svojih pristašev oklice, da naj se ne vdeleže volitve. Pod veleoblastnim nastopanjem Milana, ki je vse volitve vodil bi tudi ne bi bila nič opravila. Razkralj Milan bo torej nadalje gospodaril v Srbiji. Veliko zlega ji je že prizadjal in nič dobrega ji ne bo storil tudi v prihodnje.

Španjsko-ameriška vojska. — Po dolgem pojasnjevanji kaj se je venter zgodilo v luki Santjago, poročajo, da se je pač bila bitka mej Amerikanci in Španjci, a ne tako kakor se je prvotno poročalo. Amerikanski admiral Schley na preži na španjskega zapovednika Cervera, ki je bil s svojim brodom v Santjago je hotel poskusiti svojo srečo proti temu. Vender pa je iz previdnosti poslal naprej le dve ladiji eno večjo in eno manjšo. Večjo slabo ladijo, ki je šla prva pa pred vsem iz namena, da se potopi, če bodo Španjci na njo streljali in tako zapre pot iz luke. Ko je Schley tako manipuliral pred Santjago tedaj Cervere ni bilo v luki. Poroča se vsaj, da je Cervera odrinil proti Manili, da premaga Deweya. Ko so Španjci ugledali približujoče se ameriške ladije, so jih iz dobrih utrdb napali in velika a slaba prva ladija se je takoj potopila, druga se je umaknila nazaj. Potopljena ladija je zaprla ozki vhod proti luki in Schley je s tem dosegel svoj namen. Elnega častnika in sedem pomorščakov ki so bili na tej ladiji so španjci vjeli. Pravijo, da so se imenovani prostovoljno oglasili za opisano namero Schleyevo. Mej tem ko so na Španjski strani smatrali odbiti napad Amerikancev za zmago, so se ti tudi veselili lepega vspeha. V resnici se ne more nobenega zvati zmagovalcev. Amerikanci, ki so sploh toliko upali na kratek a srečen izid vojske, postajajo čedalje nevoljniji. Tudi poveljnika Schley in Sampson baje nimata prostih rok, ker hoče predsednik Mac Kinley voditi vojsko. To je pa seveda težavno, če se pomisli, da je zveza mej Kubo in Ameriko negotova. Amerikanci so tudi upali, da pošljejo vojsko na Kubo in to v kratkem, a javlja se, da vojna uprava še ni poslala nikakega regularnega kriela na Kubo, kar se je doslej posrečilo izkreati na Kubi mož, so bili vsi sami Kubanski vstaši. Tudi je Amerika veliko zidala na prostoveljce, toda zadnji čas se je predsednik Mac Kinley pri nadzoru prostovoljnih krdel prepričal, da ti niso sposobni za vojsko. Večina nima niti vojaške obleke, še manj pa orožje. Ameriško brodovje obstoječe iz 14 največjih ladij pod vodstvom Sampsona leži sedaj pred Santjago in je s tem blokirana luka. Stališče Španjcev je težko, cesar jih utegne rešiti drugi oddelek španjskega brodovja, ki ima priti v kratkem iz Kadiksa in se združiti s Cervero. Tedaj utegnejo dobro izurjeni španjski pomorščaki biti odveč Amerikancem. Španjska in Amerika dovoljujeta ogromne denarje za vojsko. Amerikanski finančni minister je izjavil, da bodo vojni troški narastli na 600 milijonov dolarjev, ako bi vojna trajala edno leto.

Astralija. — Po vzgledu Zjedinjenih ameriških držav, si hočeje tudi Avstraliji ustanoviti tako državo. Mnoge male državice avstralijske se žele zjediniti v veliko skupno državo. Ravno minole dni so se vršile volitve, katerih izid naj pove, če se naj to zjedinjenje izvrši. V načrtu za tako državo, se povdarja, da se hočeje strogo varovati interesi posamnih držav, toda osnovati se ima skupna vlada, obstoječa iz sedmih ministrov, ki morajo biti člani parlamenta. Skupni parlament zgornja in spodnja zbornica, zvezno sodišče naj kažejo na zunaj popolno jedino državo. Pravica imenovanja generalnega guvernerja se prepušča angleškemu vladarju. Vlado in eksekutivo imajo v rokah sedmeri ministri. V zgornjo zbornico pošlje vsaka kolonija šest članov, število članov za spodnjo zbornico se pa določa po številu prebivalstva.